

Bezpečnosť na železničných priecestiach

Prehľad platnej legislatívy pri križovaní cestnej komunikácie so železničnou dráhou

Zákon 513/2009 Z. z. o dráhach:

Styk dráh § 13

Druhy styku dráh

(4) Pri úrovňovom križovaní dráhy s cestnou komunikáciou má prevádzka dráhy prednosť pred cestnou premávkou.

Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke:

§ 15 Predchádzanie

(5) Vodič nesmie predchádzať:

h) pri jazde cez železničné priecestie.

§ 22 Otáčanie a cúvanie

(4) Vodič sa nesmie otáčať a nesmie cúvať:

d) na železničnom priecestí a v jeho tesnej blízkosti.

§ 25

(1) Vodič nesmie zastaviť a stáť:

g) na železničnom priecestí, v podjazde a v tuneli

a vo vzdialenosti kratšej ako 15 m pred nimi a 15 m za nimi.

Železničné priecestie

§ 27

(1) Pred železničným priecestím je vodič povinný počínať si mimoriadne opatrne, najmä presvedčiť sa, či môže bezpečne prejsť cez železničné priecestie.

(2) Vozidlá pred železničným priecestím sa radia za sebou v poradí, v ktorom prišli. Ak nejde o súbežnú jazdu, vozidlá smú prechádzať cez železničné priecestie len v jednom jazdnom prúde.

(3) Vo vzdialenosti 50 m pred železničným priecestím a pri jeho prechádzaní je vodič povinný jazdiť rýchlosťou najviac $30 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$; ak na priecestnom zabezpečovacom zariadení svieti prerušované biele svetlo, vodič je povinný 50 m pred železničným priecestím a pri prechádzaní železničným priecestím jazdiť rýchlosťou najviac $50 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$. Vodič pritom nesmie zbytočne predlžovať čas prechádzania železničným priecestím.

(4) Ak dôjde k zastaveniu vozidla na železničnom priecestí, vodič je povinný odstrániť vozidlo zo železničnej trate; ak tak nemôže urobiť, musí bezodkladne vykonať také opatrenia, aby bol vodič koľajového vozidla pred nebezpečenstvom včas varovaný.

(5) Pred železničným priecestím, pri ktorom je umiestnená dopravná značka „Stoj, daj prednosť v jazde!“, je vodič povinný zastaviť vozidlo na takom mieste, z ktorého má náležitý rozhľad na trať.

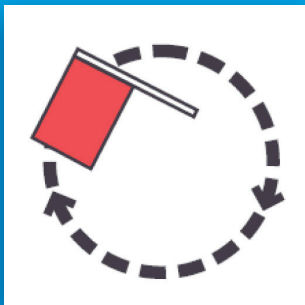
§ 28

Vodič nesmie vchádzať na železničné priecestie, ak

- a) sa dáva výstraha dvomi červenými striedavo prerušovanými svetlami priecestného zabezpečovacieho zariadenia,
- b) sa dáva výstraha prerušovaným zvukom húkačky alebo zvončeka priecestného zabezpečovacieho zariadenia,
- c) sa spúšťajú, ak sú spustené alebo ak sa zdvíhajú závary,
- d) už vidieť alebo počuť prichádzajúci vlak alebo iné dráhové vozidlo alebo ak počuť najmä jeho húkanie alebo pískanie

e) osoba pribratá na zaistenie bezpečnej prevádzky železničného priecestia dáva znamenie na zastavenie vozidla krúžením červenou alebo žltou zástavkou a za zníženej viditeľnosti krúžením červeným svetlom v hornom polkruhu.

Denný znak

§ 29

(1) Ak osoba pribratá na zaistenie bezpečnej prevádzky železničného priecestia dáva pokyn na jazdu cez železničné priecestie vodorovným kývaním ruky s červenou alebo so žltou zástavkou a za zníženej viditeľnosti bielym svetlom cez stred tela, vodič je povinný ju poslúchnuť; pritom neplatí § 28 písm. a) až d).

(2) **Ustanovenia odseku 1 a § 27 a 28 sa primerane vzťahujú aj na chodca.**

Osvetlenie vozidla

§ 32

(2) Vodič nesmie použiť diaľkové svetlomety, ak je vozovka dostatočne a súvisle osvetlená alebo ak by mohol byť oslnený vodič protiidúceho vozidla, vodič vozidla idúceho pred ním alebo iný účastník cestnej premávky, strojvodca vlaku alebo vodič iného dráhového vozidla, alebo vodič plavidla. Pri zastavení vozidla pred železničným priecestím vodič nesmie použiť ani stretávacie svetlomety, ak by nimi mohol oslniť vodiča vozidla v protismere.

§ 63

Oprávnenie na zastavovanie vozidiel

- (2) Dávať pokyny na zastavenie vozidla sú ďalej oprávnení:
d) osoba pribratá na zaistenie bezpečnej prevádzky železničného priecestia.

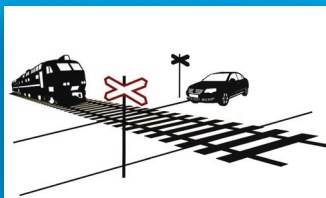
Zodpovednosť za porušenie povinností

§ 137

- (2) Porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom je:
h) prejazd cez železničné priecestie v čase, keď je to zakázané.

Výstražné kríže

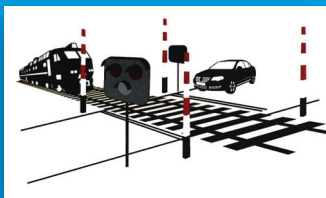

Týmto krížom sa hovorí aj „Ondrejský kríž“ a podľa vyhotovenia označujú priecestie, kde sa križuje cestná komunikácia s jedno- alebo viackoľajnou traťou. Vlak má na takomto priecestí vždy prednosť, vodič

cestného motorového vozidla musí venovať pozornosť jazde dráhových vozidiel a presvedčiť sa, či môže cez priecestie bezpečne prejsť.

(Pozn.: Výstražné kríže sú súčasťou označenia všetkých železničných priecestí a prechodov. Pre väčšiu prehľadnosť sme v nasledujúcich obrázkoch označenie výstražnými krížmi vynechali.)

Nesvieti prerušované biele svetlo alebo nie je vybudované

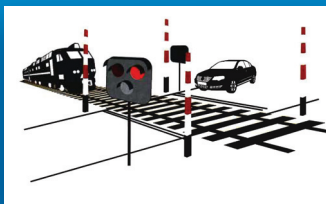

Maximálna rýchlosť v úseku 50 metrov pred priecestím a počas prechádzania cez priecestie je 30 km.h⁻¹, vodič cestného motorového vozidla musí venovať pozornosť jazde dráhových vozidiel a presvedčiť

sa, či môže cez priecestie bezpečne prejsť.

V uvedenom prípade môže mať priecestné zabezpečovacie zariadenie poruchu, napr. prepálené vlákno žiarovky, alebo môže byť poškodené napr. zásahom blesku, a preto nemôže so 100 % istotou zaručiť, že cez priecestie, samozrejme, za dodržania predpísaných podmienok, neprejde vlak alebo iné koľajové vozidlo.

Dáva sa výstraha dvomi červenými striedavo prerušovanými svetlami, zvoní zvonček

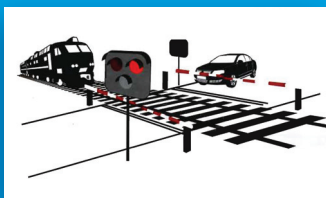

Striedavo prerušované svietiace červené svetlá znamenajú, že vlak vstúpil do obvodu priecestia a za určitý čas prejde priecestím. V tomto prípade nesmie na priecestie nikto vojsť a vozidlá

alebo osoby nachádzajúce sa na priecestí musia priecestie okamžite opustiť.

Tzv. predzváňací čas, t. j. čas od začiatku svietenia svetiel do príchodu vlaku je závislý od šírky a tvaru priecestia, od počtu koľají, od rýchlosti vlakov a od iných parametrov, a preto je tento čas na každom priecestí iný, počítaný je vždy pre konkrétne priecestie!

Ramená závor zatvorené, dáva sa výstraha dvomi červenými striedavo prerušovanými svetlami

V tomto prípade prejde priecestím z niektorého smeru vlak. Pri automatizovaných priecestiach sa výstraha ukončí potom, čo posledný vozeň uvoľní priecestie, pri ostatných až vtedy, keď výstrahu ukončí dopravný

zamestnanec. V prípade viackoľajného priecestia je možná aj jazda viacerých vlakov priecestím v rovnakom čase a vtedy sa výstraha ukončí, až keď prejde priecestím posledný vlak.

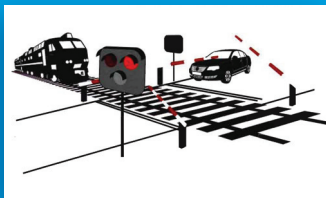
Vlak neprichádza

Môže sa stať, že na výstražných zariadeniach je indikovaná výstraha, ramená závor sú uzatvorené a vlak neprichádza ani po niekoľkých minútach. Potom sa zrazu ramená závor otvoria a výstraha sa ukončí

bez toho, aby priecestím prešiel vlak. Uvedený stav môže indikovať, že priecestné zabezpečovacie zariadenie má poruchu alebo môže indikovať aj stav, že v obvode priecestia sa pohybuje montážne vozidlo, ktoré priecestím neprešlo, ale vrátilo sa späť. V takomto prípade treba venovať maximálnu opatrnosť prechádzaniu cez priecestie.

Ramená závor sa zdvíhajú a dáva sa výstraha dvomi červenými striedavo prerušovanými svetlami

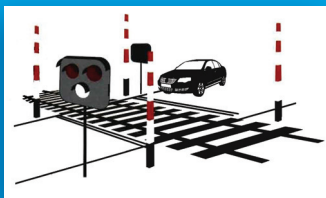

Ramená závor sa začnú otvárať až potom, čo posledný vozeň vlaku opustí priecestie.

Cestné motorové vozidlá môžu vojsť na priecestie až v čase, keď sa skončí svietenie červených svetiel! V prípade, že sa zdvíhajú

ramená závor a do obvodu priecestia vstúpi po susednej koľaji iný vlak, ramená závor sa okamžite spustia dolu bez ďalšieho predzváňacieho času, ak by v tomto čase vošlo na priecestie vozidlo, zostalo by tam uväznené.

Svieti prerušované biele svetlo

Cez priecestie, na ktorého výstražných zariadeniach prerušovane svieti biele svetlo, možno prejsť rýchlosťou 50 km.h⁻¹. Biele svetlo oznamuje, že priecestné zabezpečovacie zariadenie je plne funkčné,

výstraha je spúšťaná jazdou vlaku a v obvodu priecestia sa nenachádza žiadne koľajové vozidlo.

Pred priecestím zo strany cestnej komunikácie je osadené dočasné dopravné značenie

Dopravné značenie upozorňuje na skutočnosť, že priecestné zabezpečovacie zariadenie je vypnuté alebo má poruchu.

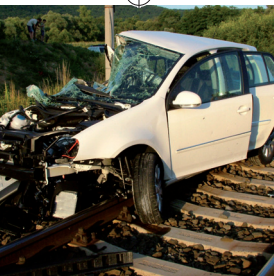
V takomto prípade treba prechádzať cez priecestie, ako by bolo nezabezpečené, t. j. venovať

pozornosť jazde dráhových vozidiel a presvedčiť sa, či vozidlo môže cez priecestie bezpečne prejsť.

Upozornenia:

1. V čase, keď na výstražných zariadeniach striedavo blikajú červené svetlá, nesmie nikto vchádzať na priecestie, osoby alebo vozidlá nachádzajúce sa na priecestí musia priecestie okamžite opustiť.
2. Na dvojkoľajných, prípadne na viackoľajných tratiach nie je len pravostranná, prípadne ľavostranná prevádzka, vlak môže ísť po ktorejkoľvek koľaji a ktorýmkoľvek smerom. Uvedenú skutočnosť treba mať vždy na pamäti; ak vidíme napr. na dvojkoľajnej trati po jednej koľaji pomaly idúce koľajové vozidlo, pred ktorým by sa dalo bez problémov cez priecestie prejsť, táto skutočnosť ešte nevylučuje fakt, že po susednej koľaji môže v rovnakom alebo opačnom smere prejsť rýchlik viac ako stokilometrovou rýchlosťou.
3. Ramená závor sú vo väčšine prípadov len doplnkovou výstrahou, hlavnou a rozhodujúcou výstrahou sú červené svetlá – jedinou výnimkou sú mechanické priecestné zabezpečovacie zariadenia, kde hlavnou výstrahou sú závery a ich poloha.
4. Nie všetky priecestné zabezpečovacie zariadenia sú automatizované, t. j. nie na všetkých sa výstraha spúšťa jazdou vlaku, na sieti ŽSR sa nachádzajú aj priecestia zabezpečené priecestným zabezpečovacím zariadením, na ktorom je výstraha spúšťaná, respektíve ramená závor uzatvára a otvára dopravný zamestnanec.
5. Nikdy nezabudnite na skutočnosť, že na každom zariadení sa môže vyskytnúť porucha, respektíve, že ľudský činiteľ môže chybovať, a preto sa vždy za každých okolností presvedčte, či môžete priecestím bezpečne prejsť!

6. Ramená závor sú vyrábané tak, aby ich bolo možné v prípade potreby preraziť. Preto keď uviaznete na priecestí a závory sa zatvoria, nerobte paniku, ale závory prerazte vozidlom.
7. Vlak nie je možné ľahko zastaviť. Jeho brzdná dráha býva v stovkách metrov a jeho hmotnosť sa pohybuje v stovkách ton, a preto aj keď rušňovodič uvidí na priecestí auto, väčšinou už nedokáže zrážke s ním zabrániť.
8. Každé priecestné zabezpečovacie zariadenie je trvale pod kontrolou dopravného zamestnanca (dispečera, výpravcu, závorára) alebo v niektorých prípadoch je stav zariadenia indikovaný priamo rušňovodičovi vlaku. V prípade poruchy zariadenia dostáva rušňovodič špeciálny rozkaz na opatrnú jazdu, ktorý mu určuje rýchlosť a podmienky, za akých môže prejsť priecestím zabezpečeným priecestným zabezpečovacím zariadením nevykazujúcim požadovanú činnosť. Na priecestiach sa v súčasnosti tiež inštalujú tzv. „čierne skrinky“, ktoré registrujú činnosť zariadenia, a záznam z nich sa využíva pri vyšetrovaní nehôd.

© 2010 Železnice Slovenskej republiky
www.zsr.sk